

MOWKA (7) *sb f*

o prawdopodobnie pochylone (*Mącz o jasne*); a *jasne*.

sg *N* mówka (2). ◇ *A* mówkę (3). ◇ *L* mówce (1). ◇ *pl N* mówki (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

Dem. od „mowa”:

1. *Od znac. ‘wszelka wypowiedź’; tu iron. o mowie obłudnej, przymilnej, przypochlebnej lub fałszywej, podstępnej (6) :*

Zwroty: »sformować mówkę« (1): Co kto rzekł: ząwłze mowił/ *Ták iest*, on zchorzáły [...] Mních Dyálekyt iákis półtrzegł tego łłyźąc [...] więc łobie twarz naboźną zformował y mówkę: I ná onę odpowięź vprządł łámołówkę. *KlonWor* 70.

»mówkę stroić« (1): Niemálz nie męłkiego w nim: lecz iáko łzkort pláłki Migi/ mrugi y mizgi ma zadátek łáłki. [*czuryło młody*] Cáluie rękę/ wzdycha/ mówkę łobie łtroi: Ani łię łudźi włtydzi/ ni łię Bogá boi *KlonWor* 58.

Wyrażenia: »mówka łagodna« (1): Włásnie tedy kaze ten chytry łługá/ nęćić łudźi iákoby Cietrzewie. A ponętá nie inłza ielł/ iedno chytrość/ twarzycźká y mówká łagodná/ vgadzánie y ćierpliwość/ zálечение towaru choćia złego: ochotne przywitánie *KlonWor ded* **3.

»mówka ostra« (1): *Dicteria, Dicta salsa et acuta et quodam quasi aculeo pungentia.* – Mówki ostre a przerazliwe. *Calep* 320b.

»mówka przeraźliwa« (1): *Calep* 320b *cf* »mówka ostra«.

W przén (1) :

Zwrot: »mówkę cukrować« (1): łzátan nie łpi: ten łercá łudzkie łruie: ten mówkę cukruie: ten obyczáie fałłzem y zdráđą záraża *KlonWor ded* **2.

a. *Od znac. ‘fama’; prawdopodobnie plotka* (1) : *Sermunculus, Mowká/ sławká/ Powiałtká nieyáka Mącz* 386d.

2. *Od znac. ‘mówienie, wypowiedanie się’; tu iron.: o gadaniu, długim rozwodzeniu się na jakiś temat* (1) : Co gdy łudzie prółci łłyźą/ mowią z prółtołci łwey/ wierę práwi dobrze vćzy then kłiądz. A zwłáłzcźá ielłi ktemu ielłh iáki źwáwy co łie nie moźe nákoćáć w łwey mówce. *SarnUzn* H4.